

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felolós szerkesztő:

MÓRIOZ PÁL.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dógenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Pedzi már...

„Beamter“ hadat akar teremteni.

A közigazgatás államosításánál.

Budapest, január 20.

— Pedzi már! a halról szokták mondani, midőn a kivetett horoghoz kapott.

Ilyen horog illetőleg horogra tűzött bogár a bécsi megbízottak szemében Magyarország közigazgatása is. Ez a sokat ócsárolt, mégis századéveken át hasznosnak, üdvösnek, életerővel teljesnek bizonyult közigazgatásunk, mely még ma is a törvényhatóságok kezében van s mely a legutóbbi darabontjárásakor is alkotmányunk legbiztosabb védőbástyájának bizonyult.

Nem is csodálható tehát, hogy ahányszor újabb cápa-hadjáratot indítanak ellenünk Bécsből, a cápák ösztönszerűleg is ehhez a horoghoz kapnak. Mert gondolják, ha ketté haraphatnák, a magyar vizeken is mindjárt szabadabb lenne a vásár. Eppen azért természetes és következetes, hogy Héderváry-Khuen is érvényesíteni akarja ezt az őscápa-fogást. Még ki sem rakodott a portékáival, már is pedzi a horgot. S a sok mindenjő között, melyet ta-

risznyájában hozott, benne találta a közigazgatás reformálása is.

Ő Khuen-Héderváry tapasztalt vén cápa már. Nem ront be ajtóstól, egyelőre csupán annak a kijelentésére szoritkozik:

— A kormány a közigazgatást is megfogja javítani! A közigazgatási tisztviselők állását kinevezés által állandósítani fogja.

E sorok között már bent rejlik az államosítás célzata! A bástyaművek alapzatának alattomos megbontása, mely trójai falóban csempészné be görögöket, a „beamter hadat“, amelyből pedig már így is van elég! Akiket sajnálhatunk és sajnálunk is, mert nagyrészt olyanok, mint a kormány kénykedvére kiszolgáltatót és gyűlöletes eszközül felhasznált rabszolgá felügyelők.

Es bár óhajtjuk mi is a közigazgatási bajok orvoslását! Mi nem a Héderváry által felkinált hóhérbárdot tekintjük ennek az orvosszernek! Hogy a lekötözött katonák után a bástyák is odavesszenek!... Mert alkotmányunk mindennél becsebb s akik, mint Héderváry is, rátörnek, szemközt találják a nemzetet!

Politikai hireink.

Khuen gróf erőlködik.

Egyenként keresi fel a pártvezereket.

Parlamentárisnak akar mutatkozni.

Budapest, január 20.

Gróf Khuen-Héderváry éppen úgy kezdi a kormányzást, mint annak idején Fejerváry Géza báró. Ő is nagy buzgalommal igyekszik azon, hogy alkotmányellenes vállalkozásának törvényes mázt adjon és holmi külsőségekkel tűnösse föl azt, hogy ő parlamentáris eljárásra törekszik. Ő azt hiszi, hogy már eleget tett a parlamentárizmus elvének, ha a királyi kinevezésre támaszkodva, egyszerűen azt kéri az országgyűléstől hogy szavazzon meg Beesnek minden pénz- és véraldozatot. Arra nem gondol vagy nem akar gondolni, hogy a parlamentárizmus elvének alapja a politikai bizalom, amely nélkül alkotmányos országban kormányozni nem lehet. A képviselőház természetesen csak olyan kormánynak adja meg a kormányzathoz szükséges eszközöket, tehát első sorban a pénzt és a katonát, amely iránt bizalommal viseltetik és egy antiparlamentáris kormány hiába fordul ezekért az eszközökért a nemzet képviselőjéhez. Ezt a tényt le kellett szögezni, hogy eleve lehetetlen legyen Khuenéknak arra hivatkozni, hogy ők akartak parlamentárisan kormányozni, de az országgyűlés szívébe helyezkedésével megakadályozta azt. Külömben is a pártvezéreknek az az elhatározása, hogy Khuennel nem

„TALÁLKOZZUNK“

a minden tekintetben kielégítő, villanyvilágítással ellátott modern „NEMZETI KAVÉHAZ“-ban, a Petőfi-téren!

hol minden este **Vörös Tóni** kiűnő zenekara játszik.

Rónay Gyula.

Irta: Ujházy Ede.

Debrecen a magyar színészet Mekkája! A legműritőbb a szó legteljesebb értelmében, a legjobb közönség széles Magyarországon.

1866-ban a szerencsétlen königrázi utközet után, hol annyi magyar fiu lelte halálát, elszomorodott az ország. Hozzájárult még, hogy május 24-én az egész ország termése elfogyott, bizony senkinek sem volt kedve színházba járni; az igazgatók mind megbuktak, az egész magyar színészet éhezett.

Azon az őszön nyílt meg az új debreceni színház. Az ország minden valamirevaló színésze özönlött a város által biztosított színházhoz. Ez volt az első színház Magyarországon, melyet a város saját házi kezelésével állandó színházzá tett és Debrecenben volt az első intendáns is, mert azelőtt a Nemzeti színháznak is direktora volt. De milyen intendáns volt Kiss Sándor! ? Magas műveltség, finom modor, igazi grand seigneur, talpig becsületességgel párosulva, afféle európai ember, valódi schöngéist. Ilyen körülmények közt könnyű is volt jó társulatot toborzani; az igaz, hogy akkor volt temér-

dek jó színész. Az igazgató Szabó József, széles látókörű, tapasztalt, nagy tudású műértő, amellettt kitűnő színész, olyan társulatot hozott össze, amilyen nem volt sem azelőtt, sem azután. Ott volt: Vizvári, Magyarország első komikus, Blaháné (az ugynevezett Cip) Szabó Róza, Foltényiné, Száfi Amália, Krecsányi Sarolta, Zöldi Miklós, Foltényi, Együd István, Mándoki, Mandokiné, Gerenes, Fektér, Tanner és Rónay. Micsoda színész volt az a Rónay! Igazi római arcél, olyan hangja volt, mint a „Frügelhorn“ nak, úgy tudott zogni, mint az orkán és harsogni, mint az ítélet. Oroszlán tudott lenni, hős volt a szó szoros értelmében, igazi művész temperamentum. A debreceniek büszkesége volt és méltán, mert ő volt korának első hősszínésze.

Nagy dolog volt, aki debreceni színész akart lenni, tudniillik, ha meghonosulhatott. Nehezen szerették meg a színészt, de ha egyszer megszerették, az aztán meg volt szerelve. Mert az idegent nem igen fogadták be, külföldinek mondták, ha nem a Basahalmán innen fűrésztörték tekenőben. De ha egyszer befogadták színésznek, az aztán élte fogytáig ott maradt, nem eresztették el soha! Ha színész nem akart lenni, vagy már nem

tudott, adtak neki hivalt; még most él egy pár volt színész, ott vannak mind hivaltban, ha a hivalt nem zsiros is, de a jó „civis pógárok“ meg-meg zsirozzák egy-egy díznótór alkalmával. Sohasem feledkeznek meg a komikusokról, mert nekik minden színész komikus.

A színház, melyet Skálnicki építész tervezett, még ma is egyike a legmodernebb és a tüzetendeszett kívánalmának megfelelő színházaknak. Onálló épület, pompás homlokzattal, melyet Petőfi és Csokonai szobrai ékesítenek.

Szinpadi díszletű pedig abban az időben a legszebbek voltak a kontinensen. A gothai színház festőjével csináltatták, valódi remeke volt az akkori szinpadi díszítésnek, néhány függöny még most is meg van belőle.

A civisek úgy jártak a színházba, mint vasárnap a templomba. Ha Rónay a „Fekete orvost“ adta, ott volt még a „Csicsogó“ is (a legtávolabb eső külváros). Az előadás hétkor kezdődött, de már hat órakor ott ültek a gazdagabb polgárok a páholyban. Nyolc órakor aztán hozta a cseléd nekik a vacsorát és a páholyokban ettek, ittak.

Történt egyszer, hogy Rónay a „Haza-

állnak szóba, hanem az ő kizárásával állapítják meg, hogy milyen magatartást tanúsítsanak a partok a képviselőház hétfői ülésén, már világosan mutatja, hogy Khuenék a bizalmatlansági szavazatot nem fogják elkerülni.

Ez azonban Khuent nem zavarja. Ha a pártvezérek nem akarnak vele együttesen tanácskozni, ő elmegy mindegyikhez külön-külön és egyenkint adja elő nekik, hogy mi a kérése.

Erről ezt a félhivatalos közleményt adta ki a miniszterelnök:

Hhuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök tegnap tudvalevően azt a kérést intézte Gál Sándor dr.-hoz, a képviselőház elnökéhez, hogy az egyes pártok vezetőit közös értekezletre hívja össze. Miután ez az értekezlet nem jött létre, Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök a „Budapesti Tudósító”-nak illetékes helyről való értesülése szerint elhatározta, hogy az egyes pártok vezetőit egyenkint fogja fölkeresni, hogy velük hivatalosan közölje a kormány terveit és szándékait. A miniszterelnök e látogatásokat a mai nap folyamán fogja megkezdeni.

Holnap délutánig gróf Khuen-Héderváry befejezni szándékozik ezeket a tárgyalásait, amikor ismét minisztertanácsot tart csonka kabinetjével és ezeknek a tárgyalásoknak eredményéhez képest fogja megállapítani a kormánynak a hétfői ülésen tanúsítandó magatartását. A kormány nagyon szeretné, ha nagy botrányok lennének, mert ebben az esetben a képviselőház elnapolásával lehetlenné tudná tenni a bizalmatlansági szavazatot, míg ha a képviselőház meghallgatja és nyomban bizalmatlanságot szavaz neki, azonnal volna kézen fekvő bizonyíték arra, hogy csak külső minnek használja a parlamentáris eljárás formáit, valójában pedig alkotmányellenes szándékkal fogadta el a bécsi megbízást.

A miniszterelnök munkában.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma reggel fogadta Harkányi Andor varo iorendihazi tag látogatását. — Azután Láng Lajos belső titkos tanácsoshoz ment reggelire. Majd a miniszterelnöki palotába hajtatott, ahol hivatalos ügyek elintézésével foglalkozott.

A bán és a fiumei kormányzóhelyettes.

Mint a „Budapesti Tudósító” értesül, Rauch Pál báró horvát bán holnap reggel Budapestre érkezik, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnöknél jelentést tegyen. A miniszterelnök a horvát kérdésekre vonatkozólag Rauch Pál báróval konferálni fog. Ugyszintén Wickenburg István gróf fiumei kormányzóhelyettes is Budapestre érkezik holnap, hogy az új kormányelnöknek jelentést tegyen.

tértek” című drámában Rovatos Lázárt játszotta. Egy nagy némajelenet alatt, mikor a temetőben az ugynevezett tolvajlámpással (az akkori időben az intrikus elmaradhatatlan kellékével) titkosan besurranva szertenézt, hogy valaki meg ne lássa, belépett a páholyba egy kis béres fiú. A vacsorát hozta. Látva, hogy milyen szép társaság van jelen, illedelmesen stentori hangon „szerencsés jó estét” kívánt és mondta, hogy itt hozza a vacsorát, de a szakácsné azt izeni, hogy a káposztát nem küldheti el, mert megkozmozódott.

Általános derűtlenség. Rónait e hangos beszéd egy perere megzavarta, de aztán le akarván csillapítani a nevetőket, extompörizálva megszólalt:

— Mintha beszédet hallottam volna, talán a halottak beszélnek?

Mire leszó a civis:

— Nem a' Rónay uram, ne tessék félni, a Janesi béres szólott.

Néha nagy volt a színházban a káposztaszag, mert vasárnap az egész városban azt főztek, de azért mégis nagyszerű volt. A színpadon igazi művészet honolt; ma már nincs káposztaszag, mert civilizálódunk, de nincs is olyan művészet sem.

Mikor az egész világ a chicagói színház

Megcafoolt miniszterseg. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Illetékes helyről arról értesülünk, hogy azon hír, mintha Jankovich László grófot őfelsége személye körüli miniszterre neveznék ki, nem felel meg a valóságnak.

Az új honvédelmi államtitkár. Mint jó forrásból értesülünk, a honvédelmi államtitkári állásra Solymossy Lajos báró, volt szabadalvú párti képviselő van kizemelve.

A miniszterelnökségi államtitkári állás betöltése. Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök a miniszterelnökségi államtitkári állást Jeszenszky Sándornak ajánlotta fel.

A városházáról.

A Debrecen-nagyvárad vasut.

Jóváhagyta a miniszter a város hozzájárulását.

Debrecen, január 20.

A Debrecen-nagyvárad ujsutvonálnak kiépítése elé ma holnap már aligha fog akadály gőrdülni. Annál inkább remélhető ez a dolog, mert a belügyminiszter az érdekelt helyek hozzájárulását jóváhagyta.

Mint tudvalevő, Debrecen városa 80 ezer koronát szavazott meg a vasut építésére s több rendbeli kikötést tett. Hónapokon át hevert az ügy a miniszteriumban, végre tegnap leérkezett a jóváhagyás.

A vasutépítők tehát a tavasszal már abban a helyzetben lehetnek, hogy a vonal kiépítését megkezdhetik. A terv szerint 1 év alatt kell a vonal építését befejezni.

Elég sokáig húzódtott ez az ügy is, pedig a város urai — tekintettel a dolog sürgősségére — munkájukat gyorsan elvégezték. Odafönt késett a dolog, mint annyi más fontos ügyünknel, amelyek még most is és oly régóta fekszenek a miniszteriumban, hogy talán már a por is belepte az aktájukat. Mindamellet örülnünk kell, hogy a vasut ügye egy lépéssel előre haladt.

Felemelték a téglák árát. A városi tanács mai ülésén a városi téglagyár által készített téglák árának megállapításával fog-

lalkozott. A tanács a folytonosan emelkedő munkabérekre való tekintettel a téglák árát ezer darabonként két koronával felemelte.

A színházi pályázat. A mult szombaton a színházügyi bizottság ülést tartott, amelyen a színházi pályázat dolgával foglalkozott s általánosságban elfogadta a szerződés tervezetét. A részletes tárgyalás megajtése céljából a színházi bizottság e hó 22-én, szombaton újabb ülést tart.

Hol lesz az árvaszék? A legutóbbi törvényhatósági bizottsági közgyűlés elhatározta a városháza szűk voltára való tekintettel az árvaszék kitelepítését s a végrehajtást a tanácsra bízta. A tanács elhatározta, hogy az árvaszéket május elsejétől kezdve a Csapó-utcai Knol-házba helyezi át. A helyiséget már ki is vették hat esztendőre, évi 4400 korona bérért.

Jóváhagyott határozatok. A belügyminiszter hosszas huzavona után több közgyűlési határozatot hagyott jóvá. Ezek között fontosabb a Tasnád—érmihályfalvai vasut építésére megszavazott 40 ezer koronáról szóló határozat. Ugyancsak jóváhagyta a miniszter a Debreceni Kereskedő Társulat által fenntartott polgári iskola javára megszavazott négyezer korona évi segélyt és a tanári fizetések kiegészítésére megajánlott 2800 korona segélyt is.

Ingatlan vételek a januári közgyűlésen. A folyó évi január hóban megtartandó rendes közgyűlés napirendjére a következő ingatlanokra vonatkozó névszerinti szavazások ejtetnek meg:

1. A Postakertben levő s ennek folytatását képező telken, a Széchenyi-utcai kőut, a szoboszlói-utba benyuló Miklós-utcai kőutak által határolt földterületnek a debreceni Tisztviselőtelep szövetség részére eladása felett (első ízben).

2. Az özv. Kiss Jánosné és fia major-sági földje megvétele felett (első ízben).

3. A Rády János tulajdonát tevő libakerti föld megvétele felett (harmadizben).

4. A város tulajdonát képező, a József kir. herceg-utca és a Nyugati-utca sarkán fekvő üres telekből 3468 négyszögöl terület elidegenítése felett (harmadizben).

5. A József kir. herceg-utca 67. sor-számu házasteleknek Pintye Miklós részére eladása felett (első ízben).

A balpárt belépése a függetlenségi pártba.

Csak Justh lehet a vezér!

Farkasházy nyilatkozik.

Budapest, január 20.

Farkasházy Zsigmond orsz. gy. képviselő, a balpárt tagjap megkérdezte azon hirre vonatkozólag, hogy a balpárt szombaton belépne a függetlenségi és 48-as pártba, a következőket mondotta:

— Ez a hír téves, vagy legalább is korai. E kérdésről csak a jövőhéten fogunk tanácskozni. A balpárt tagjai elvileg már régebben a Justh Gyula vezérlete alatt álló függetlenségi és 48-as párttal való egyesülésben állapodtak meg, az egy Nagy György kivételével, aki kijelentette, hogy semmiféle pártba be nem lép. Az egyesülés időpontjának megállapítását későbbre halasztottuk és a parlament összejutése után fogjuk megtartani azt a pártértekezletet, amelyen Justh Gyu-

lához való csatlakozásunk idejét megállapítjuk. — A csatlakozásnak azonban feltétele is van. Mi a függetlenségi és 48-as anyapártba csak az esetben léphetünk be, ha biztosítékot nyerünk arra nézve, hogy Kossuth Ferenc soha, semmi körülmények között e pártnak többé vezére nem lesz, mert oly vezért, aki arról panaszkodik, hogy pártja idő előtt jutott többségre és aki lehetetlenségnek nyilvánítja, amit az uralkodó ellenez, nem követhetünk.

Justh Gyula elvszilárdságában és demokrata 48-as érzelmeiben megbizhatunk, Kossuth Ferenc — sajnos — egyik irányban sem nyújthat garanciát. Mi eleget szenvedünk azért, hogy a függetlenségi és 48-as elveket szomorú időkben tisztán megőrizzük és a kétszínűség szolgálatába nem vagyunk hajlandók szegődni.

A Justh Gyula vezérlete alatt álló párthoz éppen azért óhajtunk csatlakozni, mert a koalíció felbomlása óta becsületes és egyenes politikát követett.

Amit mondtam, csak egyéni álláspontom, de amennyire a balpárt tagjait ismerem, mind így gondolkoznak és oly pártba, amely Kossuth Ferencet követni hajlandó, belépni sem fognak.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Nász helyett gyász.

Szerencsétlenség lovaglás közben.

Debrecen, január 20.

Két fiatal, szerelmes szív rózsaszínű álmát árnyékolta be a napokban egy váratlan végzetes kimenetelű szerencsétlenség. — A nászi muzsika, amely már belezengett a közel jövőből a boldog szerelmes pár magányos esendjébe, egyszerre elhallgatott.

Egy fiatal házasulandó pár apró tragédiájáról van szó, akik január hó 22-én akartak örök hűséget esküdni egymásnak. Ezt a boldogságot hiúsította meg Turzó Vince vőlegénynek a szerencsétlensége.

Turzó Vince mipepéresi földbirtokos ugyanis a lakodalmat megelőző héten lóháton ment Sáránról mipepéresi tanyájára. A tüzesvérű háts ló utközben megbokrosodott, gazdáját levetette és oly szerencsétlenül rugta meg, hogy súlyos sérüléseivel a debreceni kórházba kellett szállítani.

Ez a rövid története ennek az apró tragédiának, amely megakadályozta az esküvőt, amelytől már alig egy pár nap választotta el a boldog szerelmes párt.

Igy hervadt el a fehér selyem menyasszonyi ruhára szánt virág. Lukács Margitka pedig most hullatja menyasszonyi könyeit vőlegénye után, aki súlyos betegen fekszik a kórház beteg ágyán.

Furfangos tolvaj házaspár. A tudatlanságnak nevetséges példáját adta Horváth Anna paprikaelárusító Hajduszoboszlón. E hó 16-án este beállított hozzá egy házaspár egy kis gyermekkel s szállást kért. Horváth Anna a kis gyermekre való tekintettel adott neki szállást. Másnap reggel amint kiment a piacra, utána ment a házaspár s kérte a lakás kulcsát, mert már tovább akarnak utazni Nyíregyházára. Horváth Anna gyanútlanul

felült a mesének s odaadta a kulcsot. — Dél felé hazamenve, — sem a házaspárt, sem a kulcsot nem találta, ellenben arra a sajnálatos tapasztalatra jutott, hogy 360 kor. készpénze és még más holmija is hiányzik. A bizalmával rutul visszaélt házaspár ellen a feljelentést megtette.

Irodalom, művészet.

Kálvin a történelemben.

(Irtá: Balogh Ferenc debreceni hittanár és a theologia doktora a genfi egyetemnél.)

A debreceni református kollégium az elmúlt 1909. évben, amikor mindenfelé, hol kálvinisták laknak, megünnepezték Kálvin János születése négyszázados ünnepét, október 30-án a Nagytemplomban emlékünnepélyt tartott. Erre az alkalomra irta Balogh Ferenc, a régi, tudós tanárok még ma is élő tagja azt a mély tudományra valló emlékbeszédet, melyet most „Kálvin a történelemben” címmel nyomtatásban is kiadott. A harminc oldalra terjedő munka méltán sorakozik a nagyevű egyházi írónak eddigi munkásságához. A kiváló Kálvin-tanulmányt „zárószó” fejezte be, melyet a tanuló ifjúsághoz intéz, a még mindig ifjú lelkű ösztudós. E zárószónak kezdő sorait itt közöljük, amely híven világítja meg az író gazdag lelki világát:

Nemes tanuló ifjúság! A gyermeknek és ifjunak különösebben vezetője az isteni gondviselés. Mint árva fiú, kis elemi osztályu tanuló koromban 1848 előtt szelid nagyanyám házában, hol növekedtem, láttam egy görög oszlopok közé helyezett nagy szakálu areképet talpig kiábrázolva, az oszlopok oldalán szalag futott körül, az ábrázolt alak munkáinak címével, az oszlop lépcsőin olvasható volt: Kálvinus János francia reformátor, genevai predikátor. A kép benyomult lelkembe — s midőn évek múlva s történelmi leckeórákon a hugonották küzdelme jött elő, még erősebben vonult fel az arekép lelkem tükrében, — önkénytelenül hajtott valami benső, — a francia nyelv tanulására . . . kedvtelve foglalkoztam vele. Mikor a váradí partikulában, egy Debrecenben képzett és Nyugat-Európát beutazott finom érzékű tanárunk lerajzolta a kis osztály előtt elevenen Franciaországot és fővárosát, támadt első vágy a hugonotta hitfelek megismerésére. — A debreceni főiskola széni hivatása végezte után lehetővé vált külföldre utazásom, e segély nélkül minden remény porba hullt volna. Magános ifju, mehettem hajlamom szerint és én előbb Franciaországot választám, 10 hónapon át tanulmányoztam a református egyház intézményeit, megleptek azok; Páris minden református templomát felferestem — volt akkor tizenöt — és minden predikátort hallgattam vasárnaponként sorba; — nagyhirű lelkészeivel ismeretségre jöttem; az egyetemen a történelem tanára a keresztyénség történelmi fellépésének rajzával, — mélyen keresztyén és református lélek volt ő, — enyészhetetlen hatást tett lelkemre; ott értem meg Kálvin halála 300 ados ünnepét, két este volt részletve, a nagy szónok megmozgatta a hallgatókat. Kálvin képe fel-támadt benne.

Hazajövet Genfet meglátogattam, Genf vezérembereivel kezdtem ápolni a szellemi érintkezést; a genfi „Reformatio Csarnok” felépítése után a tiszántuli egyházkerület üdvözlő szöveget intézett Genfben, tehát akkor csak Debrecenből ment oda emlékezés. Azt én voltam szerencsés fogalmazni; még egyszer meglátogattam Genfet (1877), megnéztem a 2400 hallgatót befogadó nagy csarnokot, — ott találtam meg a magyar és francia szövegű szöveget üvegfedél alatt. A kálvini reformáció folyvást érdekelt, lelkem egyik éltető elemévé lett. . . imé az a folyvást élő vonzalom, lelkesedés élttem végén Genf által elismerésben részesült. — A gyermekkori Kálvin kép végig kísért életemben. . . dobogott szívem a magyar kálvinizmus multja, szenvedése, dicsősége és halhatatlan érdemei iránt.

E művet, amelyben sok értékes ada-

tot találhatunk a kálvinizmusra és a nagy reformátor munkálkodására vonatkozólag ajánljuk irodalom pártolók figyelmébe. (n.)

Öngyilkossági kísérlet.

Szublimátpasztillával mérgezte meg magát.

Debrecen, január 20.

A Homok-utca 88. számú házban ma reggel öngyilkosság történt. Halburák János szublimátpasztillával megmérgezte magát, akit a gyorsan előhívott Hutiray dr. részestett első segélyben.

Az öngyilkosság előzményei és részletei a következők:

Az öngyilkos Halburák János felesége bábaasszony. Halburáknénak a foglalkozásához szükséges a szublimát, melyből odahaza egy kis dobozzal tartogatott.

A férj — mint a szomszédok mondják — nem élt valami nagy boldogságban az asszonnyal. A lakásból mindig veszekedés zaja hallatszott. Ma reggel Halburák János egyedül maradt otthon. Felesége eltávozott. Ezt az időt használta fel az öngyilkosságra. Az asszony szekrényéből elővett két szublimátpasztillát, melyet vízben feloldott s azt megitta. A mérég hatott. A szomszédok Halburák hörgésére betörték az ajtót s ott találták a földön fetrengve a szerencsétlen embert.

Az esetről nyomban értesítették a rendőrséget, mely Szőcs Lajos rendőrbiztost küldte ki az öngyilkosság színhelyére, hogy a még életben levő embert kihallgassa. Halburákot lakásán ápolják.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.

A debreceni izr. hitközség előljárósága ezenel értesíti a t. tagokat, miszerint azok, kik az 1910. évi választói névjegyzékbe felvétetni óhajtják magukat, hogy az 1909 első félévi adó, illetve kegyadomány tartozásukat f. hó 23. déli 12 óráig kifizetni sziveskedjenek, mert ellenesetben a választói névjegyzékéből kimaradnak.

UJDONSÁGOK.

II. Ciklus.

Első csütörtök.

Megkezdődött a csütörtöki felolvasások második ciklusa. A kezdet fényes volt, meglepően fényes. Az agilis rendezőség olyan gyönyörű programmal szolgált a közönségnek, mely valóban semmi kívánni valót nem hagyott hátra.

Az értékes és szép estéről részletes tudósításunk a következő:

Láposy Hegedűs Sarolta kezdte meg az estét gyönyörű cimbalomjátékával. Egy magyar ábrándot játszott el, de ez a játék oly művészi, oly bensőséges, olyan szívből jövő és szívhez szóló volt, amilyen csak valódi művészlélekből fakadhat. — Olyan hatalmas tetszés, taps követte a művésznő játékát, hogy kénytelen volt ráadást adni.

Majd dr. Szűcs István kegyesrendi főgimnáziumi tanár állt a felolvasó-asztalhoz s tartotta meg érdekes és mindvégig vonzó felolvasását. „Néhány író életéből a szabadságharc után” címmel. Bemutatta az elnyomatás korát, mely a szabadságharc leverését követte s avatott kézzel mutatta be, hogy milyen volt a szabadság- és hazaszerető magyar írók sorsa. Bujdosás, nélkülözés, börtön. De velük volt a nemzet szeretete. — Amennyire tudta szeretni a nemzet szenvedő íróit, éppen olyan mértékben gyűlölte és megvetette azt, ki a könnyebb megélhetés végett eladta magát a zsarnok hatalomnak. Sok megszívlelni való van azon idők tanúságaiban. A mély tudományra valló felolvasást a hallgatóság megérdemelt nagy tetszéssel fogadta.

Utána *Mártonfalvy* ült a zongorához s a saját szerzeményű „Tél, tavasz, nyár, ősz“ szinfonikus zenekép eljátszásával gyönyörködtetett bennünket. Feladatunkon kívül esik, hogy *Mártonfalvy*ről, mint zeneszerzőről beszéljünk, különben is úgy zeneszerzői kiválóságát, mint bámulatos technikáját és precíz, tökéletes játékat eléggé dicsérte a hallgatóság azon osztályon, egyetemes tetszése, mondhatni lelkesedése, mely mindaddig nem csillapodott, míg az illusztris szerző egy pár szép magyar dalt el nem játszott.

Kedves és bájos jelenség volt *Takács Margit*. Az „A csokor“ című monológot adta elő közvetlenül, hatásosan. Belevitte a szavalatba lelkének naiv tisztaságát, keresetlen közvetlenségét, érzelmi gazdagságát. Pompás szavalatát nagy tetszés kísérte.

Az est egyik legszebb száma volt mindenesetre *Cziffer Jenő* éneke, a „Levél-ária“. Kellemesen csengő mezzoszoprán hangja, érzelmettel előadása frenetikus tapsvihart váltott ki a közönségből. Nem szűnt a taps, míg csak újra nem jelent a művész, hogy tovább is gyönyörködtessen bennünket remek hangzával, gyönyörű énekével. A zongora kíséretet *Mártonfalvy György* szolgáltatta a tökéletes megszokott diszkrét módon.

Szánthó József, a helybeli hírlapíró gárdának egyik leghetségesebb tagja zárta be az estét humoros előadásával. Pompás ötletei, találó megjegyzései, fordulatos gondolatai állandóan derült hangulatban tartották a hallgatóságot. Elmondhatjuk tehát, hogy városunk egyik legjobb humoros előadója. Széles csevegését hatalmas taps jutalmazta.

— **Athelyezés.** Daróczy József hajduböszörményi járásbíró a debreceni kir. törvényszékhez törvényszéki bírónak helyezték át.

— **Marad a fűzesabonyi menetrend.** A kereskedelemügyi miniszter a városi közigazgatási bizottságnak a Fűzesabony felé induló vonatok menetrendjének megváltoztatása tárgyában intézett feliratát elutasította.

— **Az ügyvédvizsgáló bizottság új elnöke.** Székely Ferenc dr. koronaügyésznek, a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság elnökének igazságügyminiszterre történt kinevezése folytán az ügyvédvizsgáló bizottság elnökévé, hír szerint, Székely Ferenc dr. eddigi helyettesét: Gottl Ágost dr. kir. kuriai tanácselnököt fogják kinevezni. A koronaügyési állásban, ugyanis hír szerint, Varga Ferenc dr. kir. koronaügyész-helyettes lesz az utóda.

— **Jutalom talált régiségekért.** A közönség tájékozatlansága miatt, tapasztalás szerint, temerdek régiség tönkre megy vagy pedig élelmes őszerekek közvetítésével, akik potomáron, néhány fillérért vásárolják meg a talált tárgyakat, külföldre vándorol. A szántó-vető ember, mikor ekéje, meg a földmunkás, mikor az ásója felfordít valamely lappangó bronz vagy vastárgyat, vagy agyagedényt, amelyeknek alakja előtte olyan szokatlan, eredeti rendeltetése teljesen ismeretlen, szótördeli s ha nem látja aranynak, ezüstnek, ha nincs benne pénz, kincs, elhanyagolja. Híltott Debrecen város Muzeuma ezeket a hol kő-, bronz- és vaskori, hol népvándorlás- és későbbi középkori emlékeket, ha még annyira értéktelen anyagból, agyagból készültek is, nemcsak ajándékképpen fogadja örömmel, az ajándékozó nevének megörökítésével, hanem a körülményekhez képest is jutalmazza vagy a behozott tárgyakat, azok anyagi és rézségi becséhez képest olyan áron megvásárolja, amennyit azokért máskülönben sehol sem taphatnak. Így jutalmazta meg legközelebb *Takács István*, *Jenei Sándor*, *Harangi István*, *Horváth Gábor* városi téglagyári munkásokat kelta és szarmata típusú edények és edénytörödékek, *Gulácsi J.* tócskerti lakost ugyanezen korbeli emlékek, *Désesi Sándor* binarudvari lakost honfoglalás kori és későbbi időből való bronz- és

vastárgyak beszolgáltatásáért. — A városi Muzeum ezen nobilis eljárására felhívjuk különösen azok figyelmét, akik földforgatók regiségeket találnak.

— **Nem lesznek közvetlen kocsik.** A közigazgatási bizottság a múlt esztendőben felírt a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a Budapestről Debrecen felé induló gyorsvonatokhoz csatoljanak közvetlen kocsikat. A miniszter ma érkezett leiratában a közigazgatási bizottság kérelmét elutasította.

— **A szanatórium estéi.** A városi színházban a József főherceg szanatórium javára január 27-én és 28-án a Négy évszaktot fogják előadni, a Tavasz ébredését 60 bájos leánykával, kik róza, nefelejts, gyöngyvirág, ibolya, pipaacs-ko-sziümökben bájosabb és kedvesebb táncokat fognak előadni és egy szellemes, ötletes virágtánc-egyvelegben fogják bemutatni a Rózsa házasságát, melyben a róza elveszi a nefelejtsét; a Nyárban előadják az osztrai strade jelenetet, kezdődik egy nagyszabású sétahangversennyel. Magyar nyitány, szerzi és rendezi P. Nagy Zoltán, vezényli Kerner József zenekonzervatóriumi tanár 60 kitűnő zeneértő egyénekkel, 8 bájos urleányka leji a híres matróz-táncot, közvetkezik két magántánc, igen eszesen előadva. Az Őz a szüreti jelenetet tárja elének, melyben hűen ábrázolja a régi magyar, családias jellegű szüretet a puttonosokkal és a kedves kis szőlőszedő leánykakkal együtt. Ezt követi Rácz Károly gyönyörű, táncra buzdító zenéje. Az elismert, szép hangú Zilahyné hangzatos magyar nótái fogják szórakoztatni a színházi közönséget. A Tél apónál tartunk, egy kis falusi templomban dr. Bakányi Emilné éneklő „Ave Mariát“, az ő lelkes és szívhez szóló, gyönyörű csalogányhangzával, orgona és violon kíséret mellett. Bizonyára a humánus célt tekintve, mint azt már az érdeklődésből látjuk, már nemcsak a január 27-iki, de már a 28-iki előadásokra is sok előjegyzések történtek. Az előjegyzetett jegyeket annál is inkább váltásák ki, mert nagy zavarokat kerülünk el ezáltal. A rendezőség.

— **Debrecen és a vidéki városok.** A kormány leküldötte az 1908. évről szerkesztett közel ezer oldalas jelentését. E szerint a nagyobb vidéki városok lakossága — a kivándorlások és természetes szaporodások figyelembevételével — az 1908. év végén a következő volt:

Szeged	116,158
Szabadka	90,757
Debrecen	88,733
Pozsony	74,964
Arad	65,691
Kecskemét	65,564
Hódmezővásárhely	64,702
Temesvár	61,140
Kolozsvár	58,459
Nagyvárad	57,237
Pécs	51,015
Kassa	47,368
Győr	43,143

— **Megalakult a vivóclub.** Mintegy 140 főből álló lelkes csoport jelent meg tegnap este 6 órakor a Bika cukrásztermében, hogy a közszükséget képező vivóclubot megalakítsa. Örömmel emlékezhetünk meg a sport iránt tanusított és a megjelenteknél megnyilatkozott lelkesedésről, amely egy magában is garanciát nyújt a club életképessége tekintetében. — Tüzes vita után megalkottattak az alapszabályok, a tisztikar megválasztott és a Debreceni „Vivó-Club“ megalakultnak mondatott ki. A tisztikar és választmány névsorát a legközelebb hozzuk.

— **Egy böszörményi tanár külföldi tanulmányútja.** Debrecen közelében két ritka tehetségű nyelvtudós él, akik igazán bámulatramélok rendkívüli nyelvösmereteikkel. Dr. Pröhle Vilmos nyiregyházi és dr. Molnár István böszörményi tanárookra gondolunk, akiket a debreceni közönség is jól ismer a Csokonai-körben tartott többrendbeli felolvasásaiból. Dr. Pröhle a török-tatár

nyelveknek a buvára és már bejárta Oroszországnak ázsiai birtokait. Most dr. Molnár István készül Oroszországba, de őt maga az orosz nyelv és irodalom vonza, amelyben már eddig is nagy jártasságot szerzett magának. E több hónapra tervezett tanulmányútját a napokban kezdi meg, de előbb megtartja a Csokonai-körben f. hó 22-ére hirdetett felolvasását, amelynek tárgya ugyancsak az orosz irodalomból van véve.

— **Szeceksavágó levágta a két ujját.** Tegnap délben sulyos szerencsétlenségnek volt a színhelye a Bercsényi-utca egyik háza. Katz Sámuel földbérő kocsisa Pirki Sándor az áldozat, aki a szeceksavágó ügyetlen kezelése miatt veszítette el jobb keze két ujját. A vigyázatlan legény szecekskát vágott. Egyik kezével hajtotta a gépet, a másikkal a szalmát igazította a kés alá. Eközben nem vette észre, hogy veszély fenyegeti. Így történt, hogy a gép a két ujját elvágta. A mentők Pirkit beszállították a kórházba, ahol levágták tőiből a megcsontított ujjakat. A szerencsétlenül járt legény állapota sulyos.

— **Jogász táncestély.** A debreceni ref. jogakademia ifjusága által a Joghallgatók Szövítő Egyesülete „negyven éves jubileumi alapítványa“ javára február hó 15-én este a Bika disztermében kilenc órai kezdettel rendezendő táncestély iránt, városunk társadalmának minden rétegében a legnagyobb érdeklődés nyilvánul. A figyelmes rendezőség mindent elkövet, hogy e táncestélyt az idei farsang legfényesebben sikerült és feledhetetlen emlékü estélyévé avassa. E táncestélyen előreláthatólag ott lesz városunk társadalmának minden számot tevő tagja annyival is inkább, mert e mulatság jövedelme fogja megalapítani a jótékony célokat szolgáló jubileumi alapítványt és mert e bál nyitja meg sorozatát az ezután évenként a régihez hasonló fénytel rendezendő jogászbáloknak. E mulatságra jegyeket hétfőtől kezdve Antalfy József könyvkereskedésében (Piac-utca 44.) lehet kapni. Beléti-jegy ára 4 kor. A — már nagy számban előjegyzett — páholyok ára 20 korona. A jogász bálon a táncot Magyar Imre és fia zenekara fogja megnyitni „Nem ült a jogászt agyon“ csárdással pontban fél tíz órakor.

— **Gazdasági előadások a Gazdakörben.** A debreceni gazdasági egyesület egyes időszaki gazdasági kérdések megbeszélése céljából gazdasági előadásokat rendez. Az előadások helye: a Gazdakör helyisége Csapó-utca 10. Az előadások ideje: 1910. január 23-án délután 4 órakor Ujabb tapasztalatok a talajművelés terén. 1910. január 30-án délután 4 órakor Részletek a tehének takarmányozása és a tejgazdaság köréből. 1910. február 6-án délután 4 órakor Gyümölcstermelés. 1910. február 13-án délután 4 órakor A mezőgazdasági gépjárművelésről. 1910. február 20-án délután 4 órakor A takarmány konzerválása különös tekintettel a csalamádéra és tépett tengeri szárra. 1910. február 27-én délután 4 órakor A mezőgazdasági szövetkezetekről. 1910. március 6-án délután 4 órakor Allati járványok és az ellenük való védekezés. A gazdasági előadásokat bárki díjtalanul hallgathatja meg és egy a Gazdasági Egyesület, valamint a Gazdakör bizalomteljesen kéri fel Debrecen gazdaközönségét ezen előadásokon leendő megjelenésre.

— **A szegény gyermekekért.** A szegény gyermekek felruházására alakult Polgári Asztaltársaság február hó 5-én rendezte ez évben második kabaré és táncestélyét a Dréher összes helyiségében. Bizonyára még élénk emlékezetében van az első felesleges kiemelés, hogy ezen estély is egyike lesz a farsang legkiemelkedőbb mulatságainak. A rendezőség most állítja össze a műsort és már eddig is olyan erőket sikerült közreműködésre megnyerhetni, akiknek a neve maga is garancia az est sikerére. Mire is felhívjuk ezen estélyre a közönség figyelmét.

— **Tűz a cukorkagyárban.** A debreceni gőzcukorkagyár pincejében tegnap reggel 7 órakor tűz ütött ki, amely a felhalmo-

zott gyulékony anyagok közt gyorsan terjedt tova. A tüzoltók Publig Ernő tüzoltóparancsnok vezetése alatt hamarosan kivonultak a tűz színhelyére — és egy órai megfeszített munka után sikerült csak a tüzet eloltani. A kár igen jelentékeny, azonban a biztosítás révén megtérül.

— **Rendőri hírek** (Elloptak egy arany karéket.) Olajos Hermina Varga-utca 14. sz. alatti lakosnő ismeretlen tettes ellen tett feljelentést, aki nyitott szekrényéből egy arany karéket ellopott. A rendőrség megindította a nyomozást. — (Panasz a bérkocsis ellen.) A rendőrségen ma feljelentést tett Mészáros Józsefné, hogy Sági József 27. sz. egyfogatu bérkocsis a szekérének nekihajtott. A bérkocsis ablaka összetört s a szilánkok Mészárosné 10 éves leányát megsebeztek. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő halálos eseteket jelentették be: Gurzó Borbála ref. 54 éves, Kanizsa Erzsébet ref. 9 éves, Sarádi József ref. 9 éves, Sarádi József ref. 14 hónapos, Pap Mária g. kath. 3 éves, Söveges Mihály ref. 27 éves.

— **Talált tárgyak.** Találtatott 1 kabát, 1 szőrtarisznia, 1 zsebóra, 1 melltű, 1 csüngő, néhány pár eszima, 1 esernyő és egy pénztárcza bizonyos összegű pénzzel. Igazolt tulajdonosa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

Január 22., Szombat:

Este 8 órakor.

A függetlenségi párt bálja a Bika szálloda disztermében.

Kereskedő ifjak dalkörének táncestje a Royal disztermében.

Január 23., Vasárnap:

Délután 5 órakor.

A Szent-Erzsébet nőegylet tea délutánja a Royal szálloda disztermében.

Január 27 és 28-án:

A József főherceg Szanatorium Egyesület estjei a városi színházban.

Január 29., Csütörtök:

Este 8 órakor.

A timár ifjuság bálja a Bika szálloda disztermében.

Este 8 órakor.

A Perczel Carola növendékei táncpróbabálja a Royal szálloda disztermében.

Február 1., Kedd:

Este 8 órakor.

A Szent László dalegylet farsangi hangversenye a Bika disztermében.

Február 2., Szerda:

Délután 5 órakor.

Az izraelita nőegylet leány-zsurja a Royalban.

Február 5., Szombat:

A Szent-Erzsébet egyesület bálja a Bika disztermében.

Postás bál a „Royal“ szálloda disztermében.

Február 15., Kedd:

Este 8 órakor.

A jogász ifjuság táncestje a Bika disztermében.

A függetlenségi párt bálja január hó 22-én este nyolc órakor lesz az Arany Bika szálló disztermében. A rendezőség nagy szorgalommal készíti elő a bálját, hogy a sikert biztosítja.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Pénteken, 1910 január 20-án

Dolival nábob leánya.
Szinmű.

Holnap, Szombaton, január 21-én

Taifun.
Operett.

Heti műsor: Vasárnap: délután „Szép gárdista“, operette, este „Szent hazugságok“, szinmű, „Ahasvér“, dráma, „Édes grisetek“, operette (ujdonságok).

* **Vasárnapi premierek.** Vasárnap este három egy felvonásos ujdonságnak lesz a bemutatója.

I. **A szent hazugságok.** Asszony — Gazdy A., a férfi — Mártonfi, a férfi barátja — Lugosi, egy öreg ur — Arkosi Vilmos.

II. **Ahasvér.** Szinmű egy felvonásban, írta Heyermans, fordította Ferenczi Frigyes.

Szereplők: Karalik — Gyöngyi Izsó, az anya — Szilágyi B., Petruska, fiuk — Mártonfi, a nagyanya — Gerő Ida, Petrow parcus — Sándori K., Batuschka, a papa — Arkosi Vilmos, kozák tiszt — Erdős Hugó.

III. **Az édes grisetek.** Operette 1 felvonásban, írta Reinhardt.

Prosper, költő — Torma, Julen, festő — Horváth, Szeverin, muzsikus — Kemény, Coralie, Rozalie (grisetek) Szilasi, Gyöngyi Jolán, Dianna grófné — Bárdos.

* **Az ifjusági színelőadások reformálása.** Az ifjusági színelőadásoknál felhangzott panaszok miatt a helybeli középiskolák kiküldöttjei f. hó 17-én délután bizottsági gyűlésre jöttek össze a ref. főgimnázium tanácskozó termében, melyen a színház képviselőjében a színházi titkár is megjelent. Legtöbb panasz amiatt hangzott el, hogy Liliomfi legutóbbi előadásán több intézet nem kapott helyet. A színházi titkár felvilágosítása szerint azért nem, mert az ifjusági előadásokat oly örvendetes nagy számmal keresi fel az ifjuság, hogy a színház nem tudja befogadni a jelentkezőket. A bizottság azért a színház vezetőségével egyetértően elhatározta, hogy ezentúl az előre megállapított ifjusági előadásokat a társulat megismételve két ízben fogja megtartani. A műsor tehát így alakul a Szanatorium előadása miatt kivételesen január 25. és 26-án a Velencei kalmár, február 9. és 10-én Falu rossza, február 23. és 24-én Cifra nyomorúság, március 9. és 10-én Pártütők, ápril 6. és 7-én Ember tragédiája, ápril 20. és 21-én Fenn az ernyő. Az ezentúl színre kerülő ifjusági darabokat szerdán és csütörtökön fogják adni egymás után megismételve. Az intézetek közül szerdán mennek a színházba: a főrealiskola, felsőkereskedelmi, polgári iskola és a Svetics intézet; csütörtökön ref. kollégium, kath. főgimnázium, Dóczy intézet és magán polgári fiúiskola. Végül abban is megállapodott a bizottság, hogy alkalmazkodva az egyes középiskolák kifejezett kívánságához, megköveteli a színház vezetőségétől, hogy másnak mint a középiskolai tanulónak, az ifjusági előadásokra jegyeket ki ne adjon annál is inkább, mert a középiskolák ifjusága egymagában is bőven megtölti a színházat.

TÁVIRATOK.

A függetlenségi pártkörből.

Budapest, január 20. A függetlenségi pártkörben ma este élénk élet uralkodott. Többen a fuzió meg-hiusításáról beszéltek, Bakonyi Samu képviselő kijelentette, hogy a fuzióra nincsen semmi szükség, hiszen a küzdelem ugyanis együvé tereli a pár-

tokat. A pártkörben az a vélemény alakult ki s azt fogadták el, hogy az új kormánynak bizalmatlanságot fognak szavazni, mely esetben annak le kell mondania. Ha nem mond le, úgy törvénytelen és inparlamentáris a kormány s ennek megfelelően fogják fogadni.

Héderváry a vezéreknél.

Budapest, január 20. Khuen-Héderváry a pártközi konferenciákból kizárt miniszterelnök egyenként igyekszik puhítani a vezéreket. Ma gróf Andrássy Gyulát látogatta meg. — Hír szerint holnap Justh Gyulát és Kossuth Ferencet fogja felkeresni.

A képviselőház felirata.

Budapest, január 20. A képviselőház felirati bizottsága ma délelőtt tizenkét órakor Rátkay László elnöklele alatt ülést tartott, amelyen véglegesen megállapították a felirati javaslat szövegét.

Lukács a pénzügyminiszterimban.

Budapest, január 20. Lukács László pénzügyminiszter ma délelőtt fél 11 órakor jelent meg a pénzügyminiszteriumban, hogy átvegye a miniszterium vezetését. A miniszter magához kérette az elnöki osztály tagjait, továbbá a főosztályvezetőket és osztályvezetőket, kiket nagyrészt mint régi ismerősöket üdvözölt.

A pártok konferenciája.

Budapest, január 20. Holnap az összes parlamenti pártok konferenciát tartanak, amelyben az új kormányal szemben követendő eljárást állapítják meg. Minthogy a konferencián a parlament összes alkotó elemei résztvesznek, az egyöntetű eljárás megbeszélése végett a függetlenségi pártok a konferencia előtt külön értekezletet tartanak.

Wekerle és Sztterényi Gálnál.

Budapest, január 20. Wekerle Sándor és Sztterényi József ma délelőtt a képviselőházban fölkeresték Gál Sándor házelnököt és elbucsztak tőle. Darányi Ignác bucsulevelet intézett hozzá.

Tanácskozás a Ház elnökénél.

Budapest, január 20. Gál Sándor képviselőházi elnöknel ma délelőtt szűkebb konferencia volt, amelyen résztvettek Justh Gy., Rátkay László, Szentiványi Árpád és Farkasházy Zsigmond. Az értekezlet a holnapi pártközi konferencia előkészítésével foglalkozott.

Khuen üdvözlése.

Budapest, január 20. Az új miniszterelnököt ma hivatalában üdvözölték Fülepp Kálmán, Budapest főpolgármestere és Boda Dezső főkapitány.

Nagy bányarobbanás.

Bécs, január 20. Németországban ma nagy bányarobbanás történt. A gelsen-kirchoni tárnákban történt a robbanás, melynek következtében az összes tárnák beszakadtak. Több munkás súlyosan megsebesült. Hat bányászt a romok teljesen eltemettek, a beomló romok, úgy hogy nem lehet őket megmenteni. — Az áldozatok iránt óriási a részvét.

Öngyilkosság a vonaton.

Arad, január 20. A Budapest felől Aradra érkező személyvonat III. osztályában felakasztva, holtan találtak egy férfit. Megállapították, hogy az öngyilkos Békési Imre

vasuti hordár, kit nem régen bocsátottak el állásából. Nyolc gyermeke éhezett és rokonaihoz utazott segítségért, de úgy látszik eredménytelenül s ez vitte az öngyilkosságra.

Egy új pártalakulás.

Magyaróvár, január 20. Moson vármegye szigetközi részének polgárai új politikai pártot szándékoznak alakítani. A szervezkedést megkezdték és a tekintélyesebb gazdák és birtokosok már szűkebbkörű értekezletet tartottak. Az értekezlet bizottságot küldött ki a párt programjának megállapítására. Az új párt a magyar függetlenségi gazdapárt nevet fogja felvenni — és legfőbb törekvését fogja képezni az, hogy ne meddő közjogi harcokban pocsékolja el a nemzet erejét, hanem erős gazdasági politika üzése, főleg a falusi nép talpraállítása és így a nemzet megerősítése, hogy fölvehesse a harcot a külfölddel és belsőleg szervezkedve, kivihassa teljes gazdasági függetlenségét. A választási reform kérdésében már is állást foglalt az alakuló párt és sem az általános, titkos, községenkénti választás elvét, sem a prulális választójogot nem vallja magáénak, hanem a mellett fog küzdeni, hogy az adócenzus alapján olyképen terjesszék a választójogot, hogy a magyarság és a vele egyetértő németiség szupremáciája biztosítsék a magyar állam-esszme megbontására törő többi nemzetiségekkel szemben. Az új politikai párt zászlóbontása itt, a néppárti kerületben nagy feltűnést keltett. A távolabbi községek lakói is, kik értesültek a földművesosztály pártalakulási tervéről, örömmel üdvözölték az esszmet és valószínű, hogy ez új politikai párt rövid időn belül nagyon megnövekszik. Az új párt élén Danilovics Gyula földbirtokos áll.

Leégett a török parlament.

Konstantinápoly, január 20. A Csiragan palotát teljesen elemész-tette a tűz. A palotának jóformán még csak a puszta falai állanak. Az összes belső helyiségek, köztük a parlamenti terem és a trónterem a lángok martalékvá vált. Nagy a gyanu, hogy a palotát felgyújtották.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, január 19.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv esekély. Tartott i rányzat mellett jelentéktelen forgalom változatlan áron. Egyéb gabonanemek közül rozs tartott, a többi változatlan. Idő: derült.

Buza áprilisra	14 17—19
Buza májusra	14 05—05
Buza októberre	11 92—93
Rozs áprilisra	9 90—91
Rozs októberre	8 96—97
Zab áprilisra	7 65—66
Zab októberre	00 00—00
Tengeri májusra	6 70—71
Repece augusztusra	13 65—75

Itt az ideje annak,
 hogy előfizessen a
 „Debreczen“-re.

Előfizetés

egy negyedévre.	3—K
vidéken	4 80 „
félévre	6— „
vidéken	9— „
egész évre	12— „
vidéken	18— „

OLCSÓ IRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat
 ögnél. Spoolális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu
 és legnagyobb átúto képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító
 gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

15 Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

Folytatás.

Elfogad-e még szószólójának azon tévedések után, miket edinburghi tanácskozásunk alkalmával elkövettem? Beismerem, hogy az események kimutatták, mikép hibáztam, midőn azt tanácsolám, hogy Dextert ne keresse fel többé, beismerem azt is, hogy részben hibáztam, midőn Dextert Macallanné halála közvetlen okozójának tartottam, holott ő csak közvetítője volt e szomorú eseménynynek. Öszintén, nyíltan bevallom mindezt és önzre bizom, hogy Benjaminnek egyszerűen elmondja, érdeemesnek tartja-e új katechismusomat az áttekintésre, vagy sem.

Minden tekintetben érdeemesnek tartottam „új katechizmus“-t, amint ő nevezte, a vizsgálatra, Ha kedves olvasóm nem osztozik nézetemben s már alig várja, hogy vége legyen történetemnek, hagyja abba e fejezetet, s mindenestre menjen át a legközelebbire! Benjamin elővette a kérdéseket és válaszokat és kérésemre olvasta fel nekem.

A történet vége.

Tíz nappal később visszatértünk Angliába. Benjamin is velünk tartott. Macallanné háza Londonban igen kényelmes lakással kínált s hálás köszönettel fogadtuk el szives ajánlatát, midőn meghítt magához, hogy nála várjuk be gyermekünk születését és jövőnk tervezését az utánra halasszuk el.

A szomorú hír, melyre Benjamin már Párisban előkészített, hazatértünk után nem sokára utól ért. Lassan, észrevétlenül oldott fel Miserrimus Dexter az élet nehéz megpróbáltatása alól. Nehány órával utolsó lélekzete előtt magához tért és felismerte Arielt. Gyöngén nevéen szólítá, rátekinített és utánam kérdezősködött. Értem akartak küldeni, de késő volt már. Még mielőtt hozzám küldhették a hírvívót, régi önzertetének egy fellavillásával felszólalt:

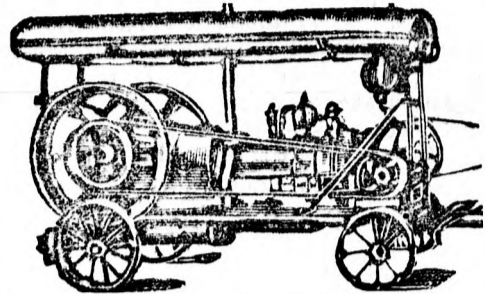
— Csendet! Agyam fáradt, aludni fogok!
 (Folyt. köv.)

Motorok!

GAZDÁK!

Ha elsőrendű gépet akarnak venni, kérjenek árjegyzéket európaszerte hírneves

magánjáró és vontatható benzinkomobílok, magánjáró és vontatható gőzkomobílok. Teljes cséplőkészletek!

Benzinmotoros kötőrő, faaprító gépek
 vontatásra és magánjáró szerkezettel.

Stabil benzinmotorok. Szívógáztelepek.

Kellner és Schanzer

BUDAPEST, V. ker., Aulich-utca 2. sz.

Sürgöny cím: „Világosság“ Budapest. 75

Gőzgépek

HIRDETÉSEK

fölvételnek a kiadóhivatalban, gr.
 Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Szőnyeg,

Függöny, Stores, Bonnes Fennes,
 Hencser takaró, Ágy- és asztal-
 terítő, Flanell-takaró, Paplan és
 1 matrác nagy raktár

Donogán és Somossy
 cégnél, Kistemplombazár, Debreczen

Gyomorgörcs, kólíka, ét-
 vágytalanság és általá-
 ban gyomorbetegségek-
 nél a legkitűnőbb háziszere a

Hollandi
 GYOMORCSEPPEK.

1 üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában
 DEBRECEN.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vesé, hólyag és belbántalmaknál valamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:

KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Höldvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket. 30

Eladó tűzifa.

A radványi pusztán, egész közel a hajdusámsoni állomáshoz, mintegy 450 öl l. osztályu 88

vargafa

eladó. Értekezhetni Popper Ignác és Klein Sámuel uraknál Nyirbalkány.

Fiókvezetőt

keres alakuló részvénytársaság ipari termékek elhelyezésére pr. március 15. Megkivántatik megfelelő kereskedelmi képzettség, kellő összekötés a képesség egy több megyére terjedő ügynöki testület vezetésére és 3-5000 korona befektetés. Ajánlatok továbbítás végett a

Magyar Ipari Értékesítő Szövetkezet Igazgatóságához

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 19. 93
intézendők.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmet nyert.

Erősítőszert gyöngékedők, vérszegények lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több, mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozat.

J. Serravallo,
csász. és kir. udvari szállító
TRIENT-BARCOLA. 6

Kapható a gyógyszerárakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

TRIUMPH-TAKAREKTŰZHÉNY

PENZI-OKYVENDÉGLŐK, KÁVÉHÁZÁK, SZÁLLOK, DAKINTÉZETEK, STB.

RÉSZÉRE, TELJES KONYHA-BERENDEZÉSEK

FŐÁRJEGYZÉK BÉRMENTVE.

GOLDSCHMIDT S és FIA
WELS F. AUSIT.

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára

Kaszanyitzky Endre
főutczai üzletébe

megérkeztek és nagy választékban a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

asztali, függő, salon, ebédlő és hálószobai villany-csillárok és lámpák,

melyek a legmodernebb és legszolidabb kivitelben állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Olosó árak. Kitűnő árú.

Vendéglői és kávéházi felszerelések

Képekérték minden nagyságban egyszerűtől legújáséig
Ejűllet- és portálle üvegezési vállalat

Figyelem!!

Készpénzkölcsönök.

Jelzálogkölcsön 4%, 4½% és 5% amortizációra, **Konvertálás, Személyhitel** (bankpén 1--2 kezessel, magánpénz kezes nélkül), **Öröksegek vétele, Vállalatok finanszírozása, Részvénytársaságok alapítása, Fizetésektelen kereskedők kiegyelintetése, valamint**

Adás-vétel.

Birtokok, házak, gyárak, üzletek, kávéházak, szállodák, vállalatok eladását vagy vételét közvetíti gyorsan, kúlsán.

ADLER ÉS SINGER

Általános Forgalmi Vállalat
Betéti Társaság.

31 Budapest, József-körut 21.

A „Gyöngyvirág Crème”

az arckrémek gyöngyel Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Símává, fehérré s üdévé teszi az arcbrórt!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszerárában.
DEBRECEN.

A Debreczeni Faipar Részv.-társaság

az eddigi tűzifákon kívül, amelyeket továbbra is árusít, bevezetett 53 egy igen jó minőségű, teljesen száraz

végyes tűzifát

rendesen aprítva, haza szállítva és berakva.

1000 klgr. 4 felé vágva K 21.— | 1000 klgr. 5 felé vágva K 22.—
500 " 4 " " " 11.— | 500 " 5 " " " 11.50

A pontos mérésért felelősséget vállalunk.

Telefon szám 544. Kérjük kísérletet tenni!

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tarsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Biztos sikert

érhet el,
aki venni, bérelni,
eladni, bérbeadni,
bármit ismertté
tenni vagy érté-
kesíteni **akar**

„DEBRECZEN” apróhirdetési

utján

Az apró hirdetésben minden szükséges, célszerű, hasznos dolgot néhány apró sorban lehet közzé tenni és valóban apró pénzbe kerül, ha az ember bármiféle állást kínál vagy keres, bármiféle terményt kínál vagy keres, nyári lakást kínál vagy keres, mindenféle butort, iparcikket kínál vagy keres. Kínálja vagy keresi a legkülönbözőbb apró dolgot, mely csak apró költséget bir el.

A „Debreczen” apróhirdetési

fényes sikerrel segítik elő a kínálat és kereslet nagyarányu forgalmát. Azért: ha a legcsekélyebb szükség diktálja, tessék

apróhirdetést

feladni a

„Debreczen”-be.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Egyet szeress, de igazán”, „Ideális eszmecsere”, „Ver. déglősné”. Kerticsalogány.

Fekete szemü asszony: egészen hallgató, miért? Irjon levelet, várom, ne aggódjon... M.

Kedves hölgyeim! Ki volna szives velem a vasárnap délutánokat eltölteni. — Diszkrét leveleket „Kedves” jelígre a kiadóba.

Hölgyeim! Ki lenne 23 éves fiatal embernek képes levelezőlap partnere. „Ideális eszmecsere” címre a kiadóba kéretnek.

Fiatal ember fess asszonyka ismeretséget keresi. Leveleket „Ismeretség a fő” a kiadóba kérek.

Kékszem szives értesítését kéri, találkozó hely megjelölésével, rabszolgája „Gyuri”.

Azon kedves, aranyos, szeretetre méltó hölgyet, kit a Bika kávéházban ezen lapra figyelmeztetett, kéri bámulója, hol találkozhatnánk. Levelet „János vitéz” jelígre a kiadóba.

Egy fiatal fess szobaleány szórakozás céljából szeretne megismerkedni egy intelligens, csinos fiatal emberrel, kivel a vasárnap unalmas délutánt együtt eltöltenék. Jelígem „Kerti csalogány” névre a kiadóba kéretnek.

Urhölgyeim! Ki volna szives üres órámban szórakoztatni s én azt bizonyos módon jutalmaznám. Leveleket Főposta restanté „Mese délutánok” jelígre.

Oly kedves hölgy ismeretséget óhajtom ismeretség hiányában, kit én kellőleg szórakoztatnék, velem színházba is eljönne. Levelek „Mit ér a gazdagság öröm nélkül” jelígre a kiadóba kéretnek.

En 42 éves özvegy asszony vagyok, egy 12 éves fiam és saját vendéglőm van, megismerkednék egy magamhoz illő üzletemberrel. Leveleket „Vendéglősné” címen a kiadóba.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené el az idejét, hirdessen a „DEBRECZEN” apróhirdetési között és özőnével kapja a legjobb ajánlatokat.

Lakás.

Keresek május 1-re egy házat udvarral. Leveleket „Ház” jelígre a kiadóba.

Színházzal szemben Kiszél Sándor bolt-helyisége májusra kiadó. — Értekezhetni a háziulajdonossal.

Keresek egy modern, mai izlesnek megfelelő kisebb butorozott szobát árjelöléssel. Leveleket „F. K. 35.” a kiadóba kérek.

Utcai butorozott szoba, külön bejárattal kiadó. Cime a kiadóban.

Mindazon t. előfizetők, kik 1910-re negyedévi előfizetésüket befizették, nyugtájok felmutatása mellett igényt tarthatnak

egy ingyenes

apróhirdetésre akár lakás, akár eladás, kereslet stb. legyen az. Tehát itt az ideje, és ha valakinek van valamije eladni, kiadni stb., írja azt meg és mellékelje a nyugtát, melyet a kiadóhivatal visszaszolgált, csak ellenőrzésből kérjük.

Ajánlat.

Tanítónő, keresztény, elemi iskolás gyermekek mellé állást keres. „Megbízható” jelíggel a kiadóba kérek.

Kiváló jó izletes koszt kapható. Cim a kiadóban.

Arofátylak, színházi sálaks legmodernebb ujdonságok **Vidánál,** Városház alatt.

Fiatal segéd, nagyobb cégeknél szervizozott, helybeli vagy vidéki állást keres azonnali belépésre fűszer-, vas-, rövidáru szakmában teljesen jártas. Cim a kiadóhivatalban.

Tanár előkészít biztos sikerrel polgári iskolai és egyéb magánvizsgálatokra. Megkereséseket „Tanár” címmel kiadóhivatal továbbít.

50 koronát fizetek, ki kereskedősegédnek irodai állást szerez. Cim a kiadóban.

Német nyelvi oktatási és — különösen fűrdőkre utazóknak alkalmas — német tárgyalgási órákat elvállalok. Cim a kiadóban.

Középiskolai tanulók tanítását elvállalja egy középiskolai fiatal tanár. — Leveleket „Tanerő” jelígre a kiadóba kérek.

Saját termész ó- és új érmelléki hegyi fajborok, különböző évek, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Borsos-féle hajszesz kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsa számra a lap kiadóhivatalában eladó.

Próbálja meg!

Apró a hirdetés,
apró a költség!

Kereslet.

Egy 16—18 éves tisztességes fiatal embert keresek kezdő fizetéssel leveleket „Szorgalmas” jelígre a kiadóba kérek.

Uri családb l való leány gépirónői állást keres. Cim a kiadóban.

Keresek majus 1-re 2 szobás, modern utcai lakást. Leveleket árjelöléssel „Modern lakás” jelígen a kiadóba kérek.

Ügyes könyvelő irodában vagy üzletben alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

Lapunk utcai elárusításához **fluk** (Rikancsok) felvétetnek.

Eladás.

Kitűnő ó- és új bor eladó Horváth Sándornál Rákóczi-utca 41.

Hajduhadházon az 1816. számú ház, 2 szoba, konyha, kamara, pince, nyári konyha, külső kamara, sertés hizlaló, göré, nagykert, eladó. Értekezhetni ugyanott.

Egy hat lóerejű gőzmotor — gazdaságban is alkalmas — jutányos áron eladó. Cim a kiadóban.

Kérem a címre ügyelni!

Jó bor!

kapható jutányos áron
az államilag segélyezett

~ „Czeplédi Bortermelők”-nél
Első Pinceszövetkezeté~
CZEGLÉDEN.

94 Rákóczi (Vasut) utca Rónal-ház

Tessék árjegyzéket kérni!